جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره آموزش و پرورش شهرستان قائمشهر
دبیرستان دخترانه سما دوره دوم

سوال امتحان : فارسی ۳
تاریخ امتحان: ۱۶ / ۱۰ / ۱۴۰۲
نوبت: اول

نام و نام خانوادگی دانش آموز :
نام دبیر: فاطمه زهرا عزیزی

ساعت امتحان: ۸:۳۰ | کلاس : دوازدهم | ر شته : تمامی رشته ها
مدت امتحان :۸۰دقیقه | تعداد صفحه:۴

ردیف	سؤالات- صفحه ی اول	بارم
۱	برای واژه « انگاره » در عبارت «چنان که می گویند هم بر انگاره عشق آبادش ساخته اند» یک معادل معنایی از بیت زیر بیابید. « بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم	۰/۲۵
۲	عبارت « کشش روح انسان خداجو در راه شناخت پروردگار و ادراک حقیقی هستی » در توضیح کدام اصطلاح آمده است؟ الف) مراقبت ◯ ب) مکاشفت ◯ ج) اشتیاق ◯ د) شیدایی ◯	۰/۲۵
۳	شکل درست کلمه ها را از نظر املایی انتخاب کنید. الف) سینه خواهم شرحه شرحه از ..... (فراق / فراغ) ب) گفت از ..... غرامت جامه ات بیرون کنم.(بهر / بحر)	۰/۵
۴	در عبارات و ابیات زیر ، دو غلط املایی وجود دارد، آن را مشخص کنید و سپس شکل درست آن را بنویسید. الف) تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی / تو نماینده ی فضلی تو سزاوار سنایی ب) هرگه یکی از بندگان گنهکار پریشان روزگار، دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد. ج) چو عاجز گشت خسرو در جوابش / نیامد بیش پرسیدن ثوابش	۰/۵
۵	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند ب) در شهر سیرجان، اتراق می کنیم. ج) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن بر جمال من زند. د) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست	۱
۶	در بیت زیر واژه ای که در زبان فارسی « هم آوا » دارد را مشخص کنید. « از بهر تو صدبار ملامت بکشم / گر بشکنم این عهد غرامت بکشم »	۰/۵
۷	نوع « واو » عبارت های زیر را مشخص کنید و بنویسید. الف) از دامنه ی کوه های شمالی ایران به سینه ی کویر سرازیر می شود و از دل ارگ مزینان سر برمی دارد. ب) تاریخ بیهق از شاعران و دانشمندان و مردان فقه و حکمت و شعرو ادب و عرفان و تقوایش یاد می کند.	۰/۵ جمع نمره ۳/۵

نمره ورقه	با عدد		نمره تجدید نظر	با عدد	
	با حروف			با حروف	
نام دبیر و امضاء:				نام دبیر و امضاء:	

www-kanoon-ir

ردیف	صفحه ی دوم	بارم
۸	فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. گفت : نزدیک است والی را سرای آنجا شویم / گفت : والی از کجا در خانه ی خمار نیست؟	۰/۵
۹	باتوجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. « کودکِ پایه سوم با توپ سبزِ تیره در هوای بسیار خوب بازی می کرد.» الف) کدام واژه « قید صفت» است؟ ج) کدام واژه « صفتِ صفت » است؟ ب) کدام واژه « متمم» است؟ د) کدام واژه « صفت مضاف الیه » است؟	۱
۱۰	کدام گزینه جمله مرکب است؟ جمله هسته، جمله وابسته و حرف ربط وابسته ساز را مشخص کنید. الف) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند. ب) در ره عشق نشد کس به یقیین محرم راز / هرکسی بر حسب فکر گمانی دارد	۰/۷۵
۱۱	نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) در عالم پیر ، هرکجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است ب) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۰/۷۵
۱۲	نوع حذف فعل را در هریک از موارد زیر تعیین کنید. الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد ب) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.	۰/۵
	قلمرو ادبی	
۱۳	پدید آورنده ی کدام دو اثر مشترک است؟ آواز پر جبرئیل _ تمهیدات _ کویر _ فی حقیقه العشق _ فیه ما فیه	۰/۲۵
۱۴	کدام یک از ابیات زیر نمونه ای از غزل اجتماعی است؟ نام شاعر آن را بنویسید. **الف)** ناله ی مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است **ب)** در غم ما روزها بی گاه شد / روزها با سوزها همراه شد	۰/۵
۱۵	مثل درخت ، در شب باران نوشته ..... می باشد.	۰/۲۵
۱۶	بیت زیر را کامل کنید. بازآ که در هوایت خاموشی جنونم	۰/۵
۱۷	کدام یک از مصراع های قسمت «ب» کامل کننده ی مصراع « الف » است؟ الف: دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب: ۱) باللّه کز آفتاب فلک خوبتر شوی ◯ ۲)تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ◯ ۳)کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی ◯	۰/۲۵
	جمع نمره	۵/۲۵

www-karnoon-ir

ردیف	صفحه ی سوم	بارم
۱۸	مصراع به هم ریخته را مرتب کنید. ..... / هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی (پیش ، مکتب ، در ، حقایق ، عشق ، ادیب)	۰/۲۵
۱۹	با توجه به ابیات: تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیومانند با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند الف: شیر سپهر استعاره از چیست؟ ب: مفهوم کلی دو بیت خلق کدام آرایه را به یاد می آورد؟ یک دلیل بنویسید.	۰/۷۵
۲۰	در بیت زیر کاربرد آرایه تشبیه ، مراعات نظیر ، تلمیح و ..... مشهود است. « چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان»	۰/۲۵
۲۱	در تشبیه موجود در بیت زیر « مشبه به » کدام است؟ برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه ، بنای عمر برکند	۰/۲۵
۲۲	در ابیات زیر آرایه درست را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید. **الف)** صد تیغ جفا بر سرو تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند (تضمین ، تشخیص) **ب)** گفت:« می باید تورا تا خانه ی قاضی برم» / گفت:« رو، صبح آی ، قاضی نیمه شب بیدار نیست (تلمیح ، ایهام) **ج)** ای مادر سرسپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند (مجاز ، تشبیه) **د)** با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / مارا فراغتی است که جمشید جم نداشت (تلمیح ، اسلوب معادله)	۱
۲۳	تمام آرایه ادبی موجود در عبارت « یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.» را بنویسید.	۰/۷۵
	قلمرو فکری	
۲۴	با توجه به عبارت « منت خدای را عزّوجل، که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.» الف) ثمره ی فرمانبرداری از خداوند چیست؟ ب) سعدی ، عامل فزونی نعمت را چه می داند؟	۰/۵
۲۵	با توجه به عبارت « پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه ی روزی به خطای منکر نبرد » سعدی بر دو صفت از صفات خداوند تأکید دارد، آن دو را بیان کنید.	۰/۵
۲۶	عبارت « کلمات را کنار زنید، و در زیر آن روحی که در این تلقی و تعبیر پنهان است ، تماشا کنید» بر چه مفهومی اشاره دارد؟	۰/۵
۲۷	گوینده ی « هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت » از کدام ویژگی بارز اخلاقی بهره مند است؟	۰/۲۵ جمع کل ۵

www.konoon.ir

ردیف	صفحه ی چهارم	بارم
۲۸	در عبارت زیر منظور از قسمت های مشخص شده را بنویسید. « ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش ، در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.	۰/۵
۲۹	فرخی یزدی در غزل « دفتر زمانه » ادامه ی حیات ملت هارا در گرو چه موضوعی می داند؟	۰/۲۵
۳۰	با توجه به متن زیر ، چرا عین القضات همدانی عشق ورزی را در عرفان واجب دانسته است؟ « ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است و هرچه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان. عشق بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بهر این معنی ، فرض راه آمد.»	۰/۵
۳۱	مفهوم ابیات زیر را بنویسید. الف) گفت: « می بسیار خوردی، زان چنین بی‌خود شدی» / گفت: «ای بیهوده گو، حرفِ کم و بسیار نیست!» ب) جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است ج) بفکن ز پی این اساس تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند د) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	۱
۳۲	ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. ب) گفت: «باید حد زند هشیار مردم، مست را» / گفت: «هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست!» ج) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است د) تو قلب فسرده ی زمینی / از درد ، ورم نموده یک چند ز) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب. ه) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست ی) خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان / این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند	۴
		جمع کل
		۶/۲۵